

STUCCO VENEZIANO

tradisjonell kalkpuss i ny drakt

Tekst og foto: Axel Becker – www.stucco.no

Michelangelo skal ha hengt under taket av den Sixtinske kapell i årevis for å male sine frescomalerier. Man har også hørt om og kanskje sett utgravningene i Pompeii eller veggene i de egyptiske kongegraver som er smykket med malerier.

I Norge hadde vi en stor frescobølge mellom 1920 og 1930. Alf Rolfsen, Per Krogh og Axel Revold, de såkalte «frescobrødrene» er mest kjent for sine utsmykninger i Oslo rådhus. Alt sammen utført i fresco- eller stucco-teknikk.

Når man ferierer i syden har man fine muligheter til å beundre stuccooverflater både i Spania, Italia og Nord-Afrika. Denne teknikken er ganske alminnelig der den dag i dag og opplever også der en renessanse.

Med økt bevissthet rundt diffusjonsåpne overflater har mange murmestre og arkitekter erkjent verdien av denne gamle teknikken. På murte vegger blir plastmaling erstattet med en solid kalkpuss og en finish med for eksempel silikatmaling eller -lasur. Dette lover godt for fremtiden.

Teknikken

Frescoteknikken, som teknisk sett bygger på samme prinsipp som Stucco Veneziano, er en av de eldste kalkpuss-teknikker man kjenner. Både i Asia, Afrika og Europa finner man denne overflatebehandlingen.

Fleire lag kalkpuss lagt over hverandre i fuktig tilstand blir etter noen ukers gjennomherding forstenet. Lagene danner et homogent sjikt av kalksten.

Selve stuccomassen består av lesket kalk tilsatt vulkansk aske, marmormel og noe linolje. Svært mange ulike kvaliteter både av kalk og tilsetninger påvirker sluttresultatet. Til frescomaleri tynnes massen og tilsettes pigment.

En kalkglanspuss som Stucco Veneziano finnes i to ulike kvaliteter. Marmorino, som er tilsatt grovere typer marmormel, brukes til grunning i ett eller to lag. Slik utlignes eventuelle ujevnheter, og man får et enestående grunnlag for det videre arbeidet. Sprekker og skjøter armeres med tynn bomullsgaze e.l., der Marmorino brukes til forliming.

Bare rene og nøytrale overflater anbefales. Alle «døde» flater kan brukes. Selv om fiberplater, kryssfiner o.l. lar seg bearbeide etter en preparering, er en pusset mur- eller betongvegg klart å fortrekke.

Axel Becker er utdannet grafiker, illustratør, lærer og kunsthåndverker og har de siste 10 år arbeidet med design innenfor arkitektur. Becker driver et lite verksted ved Fosengkåia i Trondheim. På store oppdrag samarbeider han med en murmester i Trondheim samt et firma i Venezia.

Etter ett døgnstørketid er det klart for påføring av stuccomassen. Et tynt lag hvit stucco påføres med et ekstra tynt stålbrett, «veneziansk brett».

Noen timers venting er nok før man legger på det første laget med farget stucco. Fargesettingen har ingen grenser, og det er på dette stadiet den kunstneriske bearbeiding skjer. Måten å påføre stucco-massen på, vinklingen, føringen av stålbrettet samt fargevalget er avgjørende for sluttresultatet. Det er i mindre grad erfaringen som avgjør resultatets kvalitet – det er den utøvendes evner som teller i dette stadiet av prosessen.

Etter dette første fargede laget påføres et nytt lag med innfarget stuccomasse. Igjen avgjør den utførendes valg og teknikk selve resultatet. Legges det trykk på brettet, vil kalkmassen fortettes ytterligere. Det er her man bestemmer graden av glans i overflaten.

Om ønskelig kan flere lag påføres, men i utgangspunktet er overflaten avsluttet etter totalt fire lag. Som nevnt vil hvert lag forstene og bakes sammen med det neste til ett sjikt. Takket være det tynne stålbrettet vil totaltykkelsen ikke overskride 1,5 mm.

Overflaten

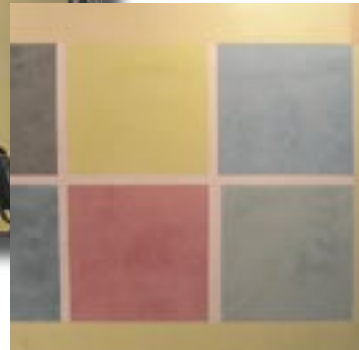
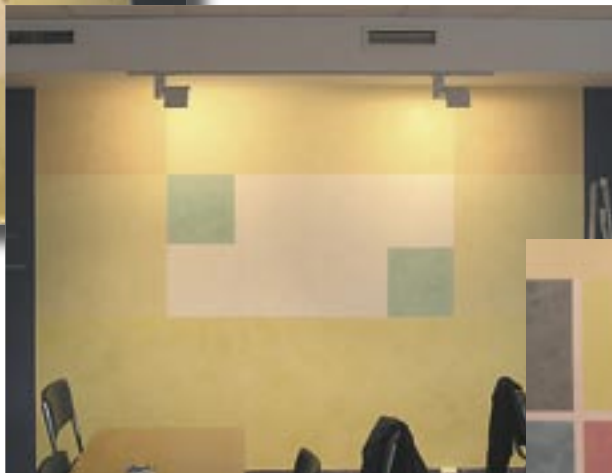
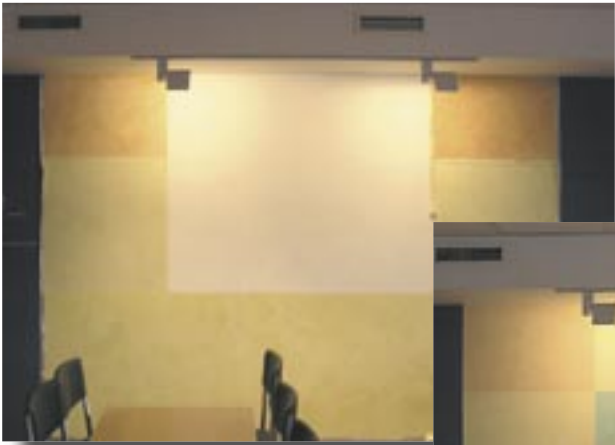
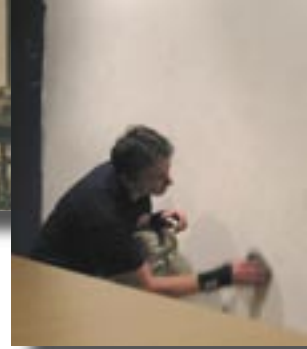
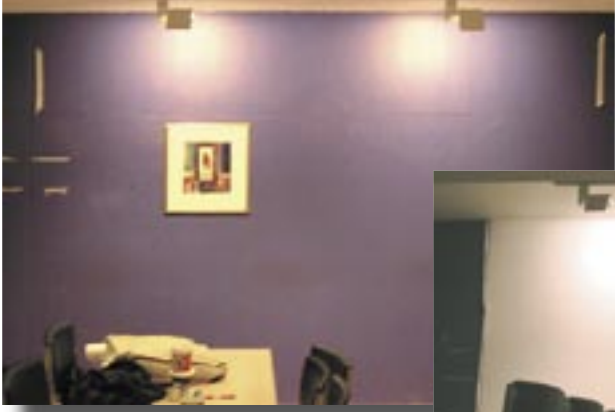
Den fløyelsmyke og samtidig glatte, kjølige overflaten er god å ta på. Sin hardhet til tross har den noe mykt over seg. Spesielt om overflaten voksbehandles eller oljes etterpå, oppstår det en visuell dybde som er karakteristisk og enestående. Vi blir minnet om en overflate i sten – fordi det er sten. Dermed blir også lysbrytningene deretter. En ekte stuccovegg er nydelig å se på, spesielt i motlys eller når den er lyssatt.

Stuccoveggen kan vokses i sin helhet, noe som vil øke fargeintensiteten og gjøre den anvendelig også i kjøkken og bad.

Inneklima

Stucco Veneziano består av rene naturprodukter. En stuccovegg puster og er diffusjonsåpen, den er i stand til å ta opp og å gi fra seg fuktighet, og har i så måte en regulerende effekt for inneklimaet.

Flekker fjernes lett, og flaten ripes ikke så lett som de fleste andre overflater. Skulle det likevel skje, kan flaten slipes med fint sandpapir.

Utsmykking i kantinen til Legra industrier As (skandinavisk butikkinredningsfirma) i Stadsbygd, Rissa kommune. I anledning verkstedklubbens 25 årsjubileum ønsket man en utsmykking som inkorporerte en fremstilling av arbeidsprosessen. Arbeidet ble slutført i desember 2003.

Bruksområder

Stuccomassen er så homogen at den også er velegnet til arbeider i eksisterende interiør. Den er ikke anbefalt til eksteriørbruk på våre breddegrader.

Det blir ikke smuss-, støv- eller luktproblemer. Dette gjør teknikken svært egnet også i forbindelse med rehabilitering.

Nye muligheter

Tradisjonell kalkpuss i kombinasjon med moderne design og formtenkning åpner for helt nye anvendelsesmuligheter.

Overflaten kan utføres på et ubegrenset antall måter: Matt, variasjon matt/halv-matt eller glans i ulike grader. Fargespekteret er ubegrenset, og overflaten kan se ut som en lasur, en marmorflate, en akvarell, et maleri m.v.

Stuccoveggen åpner for kunstneriske uttrykk og muligheten for å behandle overflaten på en helt ny måte; malerisk, anonym eller fremtredende, oppdelt i ulike kulørte flater, border eller hva man måtte ønske. Jeg har også utviklet en teknikk for overføring av skrift og bilder, slik at f.eks. skilting kan integreres i selve veggen.

Priser

Økonomisk sett vil en stuccovegg ikke komme dyrere ut enn en god tapet eller en flislagt vegg. Avhengig av form og uttrykk vil m²-prisen ligge i området 1000–1400 kr.

